

**BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL IN PHILOSOPHY**

THE PHILOSOPHY OF ION PETROVICI

Spiritualist elements

PHD THESIS

SUMMARY

Doctoral supervisor,

Prof. univ. dr. Rodica Marta VARTIC

PhD candidate,

Claudia Renata DAVID

2013

TABLE OF CONTENT

INTRODUCTION

I. WHAT IS SPIRITUALISM?

I.1. The Acceptance of the Spiritualism Concept

I.2. The Spiritualism Ion Petrovici

II. THE PROBLEM OF METAPHYSICS IN ROMANIAN PHILOSOPHY (late nineteenth century, early twentieth century)

II.1. Vasile Conta

II.2. Constatin Rădulescu-Motru

III. THE STATUS OF PHILOSOPHY ACCORDING ION PETROVICI

III.1. The Necessity of Philosophy

III.2. The Relationship Between Philosophy and Psychology

III.3. The Relation Between Philosophy and Science

III.4. The Philosophical Spirit and the Scientific Spirit

III.5. The Relation Between Philosophy and Religion

IV. THE SPIRITUALIST METAPHYSICS

IV.1. The Problem of Metaphysics

IV.2. The Need of Metaphysics

IV.3. The Metaphysics Method

IV.4. The Relationship Between Metaphysics and Religion

V. THE SPIRITUALIST ELEMENTS OF ION PETROVICI ONYOLOGY

V.1. The Idea of Mystery

V.1.1. Substance, spirit, body

V.1.2. Space and time

V.2. The Problem of Nothingness

V.3. The Existence of God

V.3.1. Objections to the Cosmological Argument

V.3.2. Concept of Cosmological Problem of the Genesis

V.3.3. God and Church

V.4. About Soul

V.4.1. The Values of Soul

V.4.2. The Immortality of the Soul

VI. THE SPIRITUALIST ELEMENTS IN ION PETROVICI GNOSEOLOGY

VI.1. About Knowledge

VI.2. The Theory of Compromise

VI.3. The Limits of Knowledge

VI.4. The Problem of Objectivity in Knowledge

VI.5. The Truth in Knowledge

VI.6. The Critical knowledge

CONCLUSIONS

BIBLIOGRAPHY

INDEX

Keywords: spiritualism, element, philosophy, science, spirit, body, substance, matter, time, space, metaphysical materialism, report, existence, religion, nothingness, mystery, divine, absolute, God, faith, church, transcendent, soul, value, immortality, knowledge, rational, compromise, limit.

This thesis aims to address the philosophy of Ion Petrovici from the perspective of spiritualism, presenting and analyzing those elements that can be considered as spiritualist. This approach represents a new regarding the philosophy of Ion Petrovici, taking into consideration that in all the work of the Romanian philosopher, there are relatively few studies on this topic. On the one hand, there are works which presents in a synthetic manner the philosophy of Petrovici in which the aspects of the subject are listed briefly reviewed. On the other hand, there is an ample descriptive monography which includes his articles and studies of logic, metaphysics and philosophy of culture, drawn by Șt. Munteanu and I. Necula is the one who did researches about Petrovici in the last years, more precisely the period of detention, based on records compiled by the Communism.

The thesis is divided into six chapters. The first chapter clarifies what is the spiritualism based on general acceptance of this concept, presents the spiritualism of Petrovici based on his study of Spiritualism (1911), in which the Romanian philosopher criticizes history of spiritualism. For Petrovici the spiritualism is a metaphysical possible solution of the ultimate nature of the universe, which highlights that the essence of reality is a spiritual one. Thus, he distincts two spiritualist paths, one which considers the matter as ideal appearance of the spiritual factors and the other which considers the matter as a real product of the spirit. The idea supported by Petrovici is that spirit will keep the superiority of consciousness over matter and the matter is not a thing in itself, but a phenomenon.

The second chapter presents the problem of metaphysics in Romanian philosophy from the late nineteenth century and early twentieth-century at the philosophers V. Radulescu-Motru who influenced the metaphysics of Petrovici.

The third chapter evidențează Petrovici's philosophical conception. His research has been directed towards the analysis of the content of the concept of philosophy, the traits of philosophy and the relationships between philosophy and the other spheres of cultural life. From the point of view of his philosophical solutions he is placed on a spiritualist position because his philosophical conception tends to explain the absolute.

For showing the need of philosophy, Petrovici starts from a conception of the soul, providing spiritualist solutions. He examines the relationship between philosophy and religion

considering that the two fields can not be a relation of exclusion, but of harmony, since both share the sacred, the transcendent, the absolute and God. Petrovici believes that these two fields are closely related, if thinks in a philosophical way starting from a religious belief, or starting from a philosophical perspective, achieving a religious belief.

The fourth chapter is dedicated to spiritualist metaphysics, analyzing the problem of metaphysics and presenting the arguments brought by Petrovici to show its necessity. The first argument to show that Petrovici's metaphysics is a spiritualist one he sustains the idea that the need of spirit is to unravel the deep mysteries of existence and to refer to the first principles of the world. Another argument is that the theoretical need of metaphysics is based to Petrovici at the idea of the unity of the soul.

The empirio-rationalist method of metaphysics proposed by Petrovici is also the method of identification of spiritualism because the collaboration between the empirical and rational knowledge was combined into a doctrine that states in the same time the existence of God and the faith in the immortality of the soul. Regarding the relationship between metaphysics and religion, the conclusion sustained by the Romanian philosopher is that religion is the practice of metaphysics and therefore between them should not be a conflict because both are designed by nature to understand each other.

The fifth chapter focuses on the problem of the existence, where we can identify spiritualist elements in the philosophy of Petrovici. His position regarding in the problem of existence is that admits the body and the spirit as arising from a transcendent substance conceived under the sign of mystery, because overtakes the human ability to understand. Because he admits the coexistence of spirit and matter, where the spirit has a fundamental role, Petrovici reaches a spiritualist conception of existence.

Trying to clarify the problem of nothingness in relation with the existence, with its forms of development represents a main point in the philosophy of Petrovici, although the acceptance of the idea of nothingness has led to several contradictions. From the inability of the mind to derive something from nothing, it appeared the idea of nothingness which has a great advantage that it is an existence, even unknowable, though intended as necessary. However, it can not remain to unknowable.

The idea of nothingness and the unknowable are steps toward the idea of God which according to Petrovici, it represents the existential equivalent of the idea of nothingness. Thus unknowable is a step towards the idea of God namely the support which drives us to the conception of absolute.

One of the most important spiritualist elements highlighted in the philosophy of Petrovici is the existence of God. He argues that the concept of God even if it comes from the society, was also produced by the philosophical spirit so the concept of God was not foreign to the spiritual needs of knowledge and full explanation of existence. The position supported by Petrovici is that without the intellectual element it could not be created or kept the idea of God without denying the diversity of sources that feed the soul of faith in god. Therefore, what gives consistency in God and keep believing in the existence of the Divine is the effective participation of intellectual factor.

He believes that God's existence can be proven by the religious experience, which is a direct observation and would be no need for other demonstrations, though, except mystics who have communion with God through a supernatural experience, any believer feel the presence of God through some interior effects, which is a normal religious experience.

Another way that can be proves the existence of God, as in his opinion the empirical aspects. The first aspect is the hierarchical nature because nature is presented in evolutionary degrees, culminating in man. The human spirit does not stop referral to existing stairs but imagine the steps beyond and stood up to the idea of a perfect existence.

The conclusion of Petrovici is not a certain one but supports intellectual argument, even probable results, which we consider to be more satisfactory than a pure faith, subjective and emotional.

Another spiritualist element is the belief in immortality of the soul. Petrovici believes that fear of death led to this belief as fear of death makes one alert to the dangers that surround him. The argument in favor of Petrovici immortality of the soul is that this belief arose spontaneously as a consequence of accepting a total destruction. Human desire to believe in immortality is to retain individuality in the next life, even if it is separated from the body, and not merge into the universal spirit.

The conclusions of Petrovici regarding the immortality of the soul are uncertain. He believes that man is too attached to earthly life and regrets when death occurs, no matter how big the hopes of immortality of the soul are. The regret and sorrow occur because no one knows what will be after death. However, Petrovici hopes in the immortality of the soul even if sorrow or regret occurs before death.

The last chapter presents the problem of compromise theory, the limits of human knowledge, objectivity in knowledge, the question of truth in knowledge and critical knowledge. In knowledge, Petrovici admits the bounds of reason in the great truths and the profound enigmas, accepting the idea that these limitations can be overcome by other spiritual

functions. He believes that all knowledge is useful only for spiritual progress. He seeks a compromise between rational and irrational knowledge, which is the same conception of the inner life. Therefore, we can say that for Petrovici the rational and the irrational reinforcing on a suprarational reality.

His original way of approaching metaphysics, the idea of mystery, the idea of nothingness, the idea of God, shows that Petrovici is a rationalist philosopher of spiritualist essence and idealist-objective conception of the world is all essentially spiritualist.

BIBLIOGRAPHY

Main bibliography

Studies and articles

- PETROVICI, I., „Spirit și corp”, în *Revista Generală a Învățământului*, anul I, nr. 9, aprilie 1906.
- _____ „Despre metodă în filosofie” în *Convorbiri literare*, 6–8/1906.
- _____ „Metafizica și legitimitatea ei”, în *Viața românească*, 12, nr. 2, aprilie, 1920.
- _____ „Alfred Fouillée”, în *Revista de filosofie*, vol. IX, nr.1, 1923.
- _____ „Metafizica și legitimitatea ei”, *Introducere în metafizică*, București, Sportul, 1924.
- _____ „Metoda în metafizică”, *Introducere în metafizică*, București, Sportul, 1924.
- _____ „Filosofie și știință”, în *Introducere în metafizică*, București, Sportul, 1924.
- _____ „Valoarea omului”, în *Studii istorico-filosofice*, București, Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1925.
- _____ „Rolul și însemnătatea filosofiei”, în *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Definiția filosofiei”, în *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Istoria filosofiei” în *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Filosofie și psihologie”, în *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Filosofie și religie”, în *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Monismul experienței pure”, în *Cercetări filosofice*, București Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Însemnătatea filosofică a audiției colorate”, în vol. *Cercetări filosofice*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ „Prolegomena. La țărml metafizicii”, *Introducere în metafizică*, București, Casa Școalelor, 1929.
- _____ „Pe marginea filosofiei bergsoniene”, în *Revista de filosofie*, vol. XIV,

nr. 4, oct.-dec. 1929.

- _____ „Titu Maiorescu” în *Studii istorico-filosofice*, București, Casa Școalelor, 1929.
- _____ „Credința în progres”, în *Felurite. Probleme, oameni, evenimente*, București, Casa Școalelor, 1929.
- _____ „Teoria cunoștinței și logica” în *Revista de filosofie*, vol. XVII, 1932.
- _____ „Teoria cunoștinței și logica” în *Deasupra sbuciumului*, București, Ion C. Văcărescu, 1932.
- _____ „Adevăr și originalitate”, în *Deasupra sbuciumului*, București, Ion C. Văcărescu, 1932.
- _____ „Idea de Neant”, *Gândirea*, nr. 5, mai 1933.
- _____ „L’ idee du neant”, *Seances et travaux de l’Academie des Science morales et politiques*, Mars-Avril 1933.
- _____ „Biserica și pacea” în *Revista de filosofie*, vol. XVIII, nr. 2, aprilie-iunie, 1933.
- _____ „Biserica și pacea” în *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ „Schimbări de perspectivă în gândirea contemporană” în *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ „Realismul ca tendință a filosofiei actuale” în *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ „Ceva despre timp și spațiu” în *Revista de filosofie* nr. 3/1934.
- _____ „Confesiuni filosofico-religioase”, în *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ „Primele atingeri cu filosofia” în *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ „Corespondența filosofului Jules Lachelier”, în *Rotocoale de lumină*, Casa Școalelor, București 1934.
- _____ „Filosofia compromisului” în *Revista de filosofie*, vol. XX, nr. 4 oct.-dec. 1935.
- _____ „Rațional și irațional”, în *Gând românesc*, an IV, nr. 2, februarie, 1936.
- _____ „Idea de Dumnezeu în fața rațiunii”, *Gândirea*, nr. 7, septembrie 1937.
- _____ „Determinism și indeterminism” în *Gândirea*, nr. 3/martie 1938.
- _____ „Vicisitudinile obiectivității științifice”, în *Gândirea*, nr. 9, 1939.
- _____ „Transcendentul și cunoașterea omenească” în *Revista de filosofie*, vol. XXI,

nr. 4, oct.-dec. 1939.

- _____ „Considerații cosmogonice”, *Gândirea*, anul XIX, nr. 9, noiembrie, 1940.
- _____ „Creștinism și naționalitate”, în *Gândirea*, nr. 3, martie 1940.
- _____ „Problema adevărului”, în *Gândirea*, nr. 9/1941.
- _____ „Felix Ravaisson” în *Studii istorico-filosofice*, serie nouă, București, Casa Școalelor, 1943.
- _____ „Emile Boutroux” în *Studii istorico-filosofice*, București, Casa Școalelor, 1943.
- _____ „Spiritul filosofic în comparație cu spiritul științific” în *Filosofi Contemporani*, București, Garamond, 1997.
- _____ „Introducere în critica cunoașterii”, în *Filosofi contemporani*, București, Garamond, 1997.
- _____ „Pretențiile psihologiei în critica cunoașterii” în *Filosofi contemporani* București, Garamond, 1997.
- _____ „Valorile dezinteresate ale sufletului”, în *Talentul oratoric*, București, Casa Radio, 2002.
- _____ „Misiunea unui curs de istoria filosofiei și tradițiile lui în școala românească”, în *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ „Spiritul filosofic în comparație cu spiritul științific” în *Misiunea Filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ „Misiunea filosofului” în *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca Grinta, 2004.
- _____ „Naturalism filosofic” în *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ „Problema existenței”, în *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ „Misiunea unui curs de istoria filosofiei și tradițiile lui în școala românească”, în *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ „Spiritualismul” în *Filosofie și metafizică*, Craiova, Aius, 2007.
- _____ „Metafizica în filosofia contemporană”, în *Filosofie și metafizică*, Craiova, Aius, 2007.
- _____ „O problemă de filosofie” în *Filosofie și metafizică*, Craiova, Aius, 2007.
- _____ „Personalități și personaje locale” în *De-a lungul unei vieți*, București, Ideea Europeană, 2007.
- _____ „Obstacole la cunoașterea sufletului”, în *Prejudecată și adevăr*, Iași, Demiurg, 2008.

Volumes

- PETROVICI, Ion, *O problemă de filosofie*, București, Librăria Socec, 1904.
- _____ *Paralelismul psiho-fizic*, București, Atelierele Grafice Socec, 1905.
- _____ *Amintiri universitare*, București, Alcalay, 1910.
- _____ *Pagini filosofice*, București, Alcalay et Calafateanu, 1923.
- _____ *Introducere în metafizică*, București, Casa Școalelor, 1924.
- _____ *Studii istorico-filosofice*, București, Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1925.
- _____ *Cercetări filosofice*, București Tipografia Ion C. Văcărescu, 1926.
- _____ *Felurite. Probleme, oameni, evenimente*, București, Tipografia Ion C. Văcărescu, Casa școalelor, 1929.
- _____ *Deasupra sbuciumului*, București, Ion C. Văcărescu, 1932.
- _____ *Rotocoale de lumină*, București, Casa Școalelor, 1934.
- _____ *Din cronica filosofiei românești*, București, Alcalay et Co, 1936.
- _____ *Viața și opera lui Kant*, București, Casa Școalelor, 1936.
- _____ *Amintirile unui băiat de familie*, București, Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol”, 1938.
- _____ *Dincolo de zare*, București, Cartea Românească, 1940.
- _____ *Prin meandrele trecutului*, București, Cartea Românească, 1979.
- _____ *Însemnări de drum*, București, Sport-Turism, 1983.
- _____ *Misiunea filosofului*, Cluj-Napoca, Grinta, 2004.
- _____ *Filosofie și metafizică*, Craiova, Aius, 2007.
- _____ *De-a lungul unei vieți*, București, Ideea Europeană, 2007.
- _____ *Prejudecată și adevăr*, Iași, Demiurg, 2008.

Secondary Bibliography

- AFLOROAEI, Șt. „Filosofia generală ca boală a filosofiei”, în vol. *Cum este posibilă filosofia în estul Europei*, Iași, Polirom, 1997.
- AQUINO, T. *Opera omnia*, Lugduni, Sebastianum Honoratum, 1561.
- ARISTOTEL, *Metafizica*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2010.
- BACIU, M., „Neantul - o problemă a filosofiei”, *Studii filosofice și sociologice*, Iași, Ankarom, 1997.

- BAGDASAR, N. *Istoria filosofiei românești*, București, Profile Publishing, 2003.
- _____ „Ion Petrovici” în *Revista de filosofie*, vol. XXIII, nr. 1, ianuarie-martie 1938.
- _____ „Petrovici metafizician”, în *Revista de filosofie*, vol. XXVIII, nr. 3-4, iulie-decembrie, 1942.
- BERGSON, H., „L’intuition philosophique” în *Revue de Metaphysique et de morale*. noiembrie, 1911.
- BLAGA, L., *Trilogia cosmologic*, București, Humanitas, 1997.
- _____ *Elanul insulei*, Cluj-Napoca, Dacia, 1973.
- BOTEZ, A., „Ion Petrovici – despre metafizică și legitimitatea ei” în *Revista de filosofie*, LIV, nr. 1-2/2007
- BREHIER, E., *Marile teme ale filosofiei*, București, Humanitas, 1993.
- _____ *Histoire de la philosophie*, Quadrige, Presses Universitaires de France, 1989.
- BRUCĂR, I., „Problema neantului” în *Revista de filosofie*, nr. 2 aprilie-iunie 1933.
- _____ „C. Rădulescu-Motru metafizician”, în *Revista de filosofie*, vol. XVII, București, Societatea română de filosofie, 1932.
- CARLINI, A., *Il mito del realismo*, Firenze, Sansoni, 1936.
- CAZAN, Gh. Al., *Istoria filosofiei românești*, București, Didactică și Pedagogică, 1984.
- _____ *Dincoace de Maiorescu*, București, Agerpress Typo, 2004.
- CERNICA, Viorel: „Idea de neant și elementul cosmologic”, în *Revista de filosofie*, vol. 55, nr. 5-6, 2008
- CIORAN, E., *Exerciții de admirație*, București, Humanitas, 1993.
- CIUBOTARU, I. H., *Petru Caraman, destinul cărturarului*, Universității Iași „Al. I. Cuza”, 2008.
- CONTA, V., *Scrieri filosofice*, București, Minerva, 1975.
- CORETH, E., *Dio nel pensiero filosofico*, Brescia, Queriniana, 2004.
- DEZZA, P., *Filosofia*, Iași, Ars Longa, 1997.
- GHIDEANU, T., „Ion Petrovici”, în vol. *Universitatea din Iași. 1860-1985. Dezvoltarea Științei*, Iași, 1986.
- GHIȚĂ, S., *Filosofie și știință în România (1890-1920)*, București, Științifică, 1970.
- IANOȘI, I., *Dicționarul operelor filosofice românești*, București, Humanitas, 1997.
- _____ *O istorie a filosofiei românești*, Cluj-Napoca, Apostrof, 1996.
- ISAC, D., *Scrieri filosofice și literare*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2006.
- _____ *Cunoaștere și transcendență*, Cernăuți, Tipografia „Mitropolitul Silvestru”, 1943.

- XXX, *Istoria filosofiei moderne*, vol. 5, București, Societatea română de filosofie, 1941.
- KANT, E., *Critica rațiunii pure*, ediția a 3-a București, IRI, 1998.
- LEIBNIZ, *Monadologia*, București, Humanitas, 1994.
- LOVINESCU, E., *Sburătorul: agende literare*, București, Minerva, 1993.
- _____ „Titu Maiorescu și posteritatea lui critică”, în *Scrieri*, vol. 8, București, Minerva, 1980.
- MARC A., *Dialectique de l'affirmation*, Paris, L'Édition Universelle, 1952.
- MATEESCU, S., „Metafizica laică și metafizica sfinților” în *Gândirea*, nr. 6-7/1930.
- MAUDLIN, T., *The Metaphysics Within Physics*, Oxford, Oxford University Press, 2007.
- MONDIN, B., *Logică, semantică, gnoseologie*, (trad. din it. Wilhem Tauwinkl) Iași, Sapiența, 2008.
- _____ *Dio: chi è?* Milano, Massimo, 2003.
- MUNTEANU, Șt., *Raționalitatea metafizicii lui Ion Petrovici*, București, C.H. Beck, 2007.
- _____ „Elemente de filosofia culturii în opera lui Ion Petrovici”, în vol. *Ipostaze ale spiritului filosofic românesc*, Bacău, Moldavia, 2003.
- _____ „Contribuția lui Ion Petrovici la clarificarea statutului logicii” în *Ipostaze ale spiritului filosofic românesc*, Bacău, Moldavia, 2003.
- MUSCĂ, V., *Filosofia ca istorie a filosofiei*, Cluj-Napoca, Dacia, 2002.
- NEACȘU, A., „Metafizică și știință la C. Rădulescu-Motru” în *Revista de Filosofie*, LV, 3-4, București, 2008.
- NECULA, I., *Ion Petrovici. Un capitol de filosofie românească. Corespondență Pamfil Șeicaru-Ion Petrovici*, București, Ideea Europeană, 2006.
- _____ *Ion Petrovici în vizorul securității*, București, Saeculum I.O., 2005.
- OWENS, J., *Metafizică creștină elementară*, Târgu-Lăpuș, Galaxia Gutenberg, 2007.
- PETRESCU, D., „Ion Petrovici – o figură europeană a culturii românești” prefață la vol. Ion Petrovici, *Însemnări de drum*, București, [Sport-Turism](#), 1983.
- PETREU, Marta, *Filosofii paralele*, Cluj-Napoca, Limes, 2005.
- _____ *Filosofia lui Caragiale*, Iași, Polirom, 2012.
- RĂDULESCU-MOTRU, C., *Elementele de metafizică pe baza filosofiei kantiene*, Cluj-Napoca, Grinta, 2005.
- _____ *Puterea sufletească*, București, Casa Școalelor, 1930.
- _____ *Personalismul energetic și alte scrieri*, București, Eminescu, 1984.
- SCHOPENHAUER, *Scrieri despre filosofie și religie*, București, Humanitas, 1995.

- STEFANINI, L. *L'idealismo cristiano*, Padova, 1931.
- SURDU, AL., „Substanța transcendentă la Ion Petrovici”, în vol. *Vocații filosofice Românești*, București, Academia Română, 1995.
- TOMESCU, Raluca, *Introducere în metafizica divină*, București, Biblioteca Bucureștilor, 2000.
- TUDOSESCU, I., „Metafizică, religie, știință”, în *Studii de filosofie*, nr. 7, 2005.
- VANNI ROVIGHI, S., *Elementi di filosofia. Introduzione e logica*, Milano, 1950.
- VETIȘANU, V., „Ion Petrovici”, în *Istoria filosofiei românești*, București, Academiei, 1980.
- _____ „Certitudinile spiritului în filosofia lui Ion Petrovici” în *Ramuri*, anul V, nr.3, martie, 1968.
- VIANU, T., „I. Petrovici și spiritul filosofic al Junimii”, în *Preocupări literare*. nr. 6-7/1942.
- VLĂDUȚESCU, Gh., *Spiritualism și fideism în filosofia contemporană*, București, Politică, 1973.
- VULCĂNESCU, M. *Posibilitățile filosofiei creștine*, București, Anastasia, 1996.
- _____ *Bunul Dumnezeu cotidian*, București, Humanitas, 2004.
- WAINWRIGHT, W. J. *Philosophy of Religion*, Oxford Oxford University Press, 2005.
- XXX, *Istoria filosofiei românești*, vol. I, București, Academiei, 1972.
- ZVÂNCESCU, V., „Metafizica lui Ion Petrovici”, *Studii de filosofie românească și Universală*, București, Ramisa, 2000.

Enciclopedii și dicționare

- Enciclopedia filosofica*, vol. III, Venezia-Roma, Istituto per la collaborazione Culturale, 1957.
- Dictionaire de la Philosophie*, Paris, Universalis, 2006.
- Lalande A., *Vocabulaire technique et critique de la philosophie*, vol. 2, Quadrige, Presses Universitaires de France, 1993.
- Enciclopedie științifică de științe umane*, Timișoara, All DeAgostini, 2004.

